

DOMINGO

12 DE ABRIL DE 2015

La universitat que és com tu

MONTSE GUITERT CATASÚS, professora de la UOC des dels seus orígens, 1995, dels estudis d'Informàtica, Multimèdia i Telecomunicació. Directora de l'àmbit de Competències Digitals de la UOC. És investigadora principal del grup de recerca Edul@b sobre educació i TIC. Vetlla perquè tota persona es pugui considerar competent digital.

ANTONI ALBERT BONAMUSA, col·laborador docent sobre Competències Digitals dels estudis d'Informàtica Multimèdia i Telecomunicació de la UOC. Llicenciat en Filosofia i màster en Història de la Ciència. Ha estat catedràtic de filosofia d'Institut de Batxillerat. Té presència a Twitter amb l'aliè @carlesdijous.

El present del futur S'hi arribarà a temps?

El coneixement és una de les matèries primeres més importants que hi ha. Treballar el coneixement, la formació, al llarg de la vida és crear riquesa. I atès que aquell és inesgotable, la riquesa també ho pot arribar a ser. No adonar-se d'això és un dels primers sotracos amb que podem ensopegar en la marxa cap el futur.

Una economia depèn fonamentalment d'uns eixos estructurals que la condicionen plenament. Per exemple, les vies de comunicació física (camins de carro o autopistes); els transports (el ferrocarril del segle XIX o el submarí xinès que pretén fer Shanghai-San Francisco en 100 minuts, en lloc de les 13 hores de l'avió actual); les fonts d'energia (aigua, electricitat o nuclear).

Primordials són, però, la investigació i el descobriment científic que permeten millores en els eixos anteriors, oferint grans avenços en altres com la indústria i el comerç. Encapçalant tot això, tenim quelcom que no se'n fa prou ressò: la capacitat productiva humana (entenent-la com capacitat intel·lectual -Talent Capital-). I, complementàriament, la possibilitat comunicativa, com són els nivells d'informació de tots aquests avenços.

En l'actualitat estem en una etapa que capgirarà el món actual en tots els aspectes. És difícil circumscriure el terreny on es donarà la propera revolució, ja que qualsevol àrea científicotècnica es presenta com a peça clau de la mateixa. Des de l'existència de nous materials i d'avançats tractaments dels mateixos -a nivell de molècules, com la nanotecnologia-, fins a la industrialització de l'espai. A nivell de transports tenim la idea d'Elon Musk que pretén transportar passatgers a Mart, on es vol crear la primera ciutat fóra de la Terra. Les actuals exploracions robòtiques vers

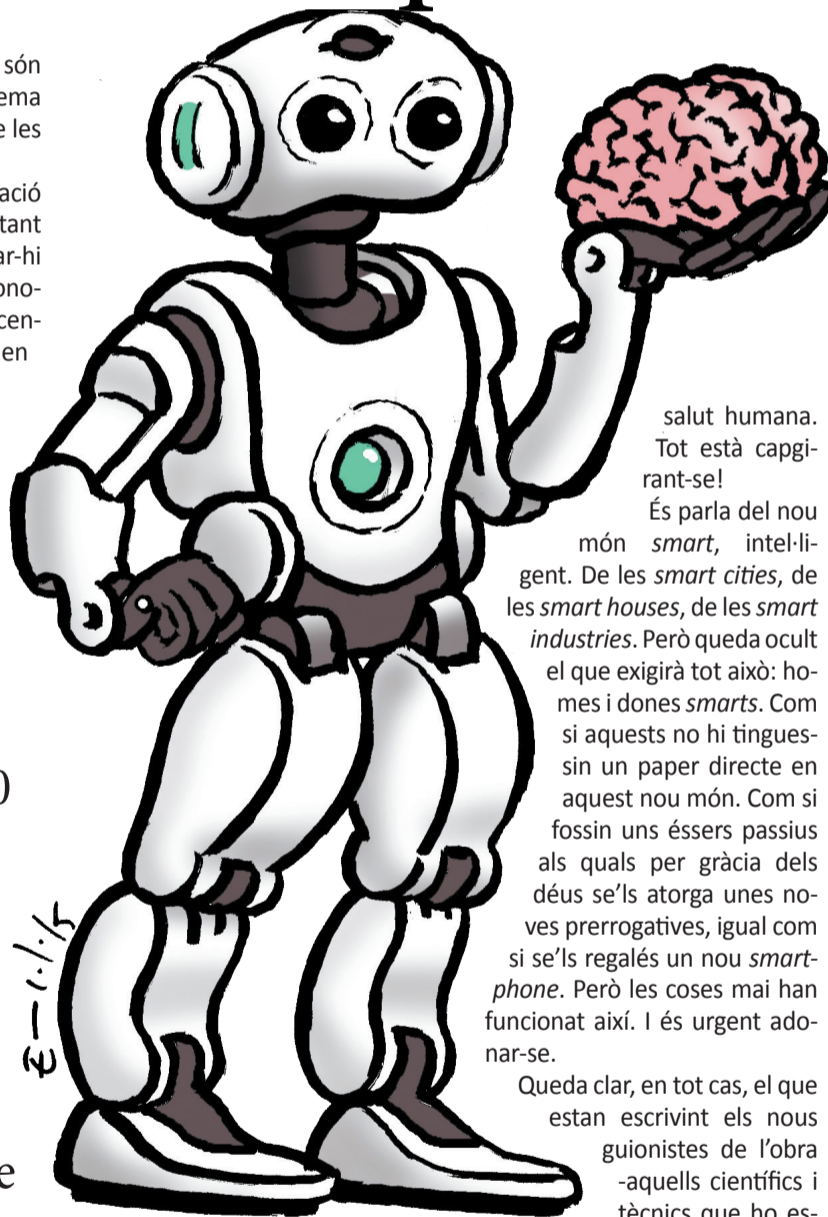
planetes del Sistema Solar són signes que deixaran com a tema de ficció la preocupació sobre les limitacions de la Terra.

La tecnificació i digitalització actuals estan assolint cotes tant altes que pot ser bo dedicar-hi uns minuts d'atenció. L'economia del món medieval es va centrar, entre altres elements, en l'artesania. L'artesà era un manetes que fabricava objectes amb destresa i habilitat. Amb la revolució industrial del segle XIX, amb el treball executat per màquines, el treballador va

“
La indústria 4.0 necessita de nous artesans, els digitals, professionals sempre actius en aprenentatge

reduir la seva capacitat a unes feines més senzilles -llevat dels tècnics. Avui per avui -en aquest present del futur- i amb la introducció de la Indústria 4.0, es comença a necessitar uns perfils professionals que podríem etiquetar d'artesania digital.

El nou empleat no serà com el treballador del tèxtil del segle XX, que en un matí aprenia la seva tasca. Pel contrari, als nous professionals s'està exigint uns coneixements i habilitats que resulten bastant escassos, quan no esfereïdors. Se sap que dels 813.700 de joves aturats, el 67%

salut humana. Tot està capgirant-se!

És parla del nou món *smart*, intel·ligent. De les *smart cities*, de les *smart houses*, de les *smart industries*. Però queda ocult el que exigirà tot això: homes i dones *smarts*. Com si aquests no hi tinguessin un paper directe en aquest nou món. Com si fossin uns éssers passius als quals per gràcia dels déus se'ls atorga unes noves prerrogatives, igual com si se'ls regalés un nou *smartphone*. Però les coses mai han funcionat així. I és urgent adonar-se.

Queda clar, en tot cas, el que estan escrivint els nous guionistes de l'obra -aquells científics i tècnics que ho estan revolucionant

tot. Cal ressituar-se. Aprenere's el nou paper; reciclar-se i fer-ho a gran escala (i al respecte hi ha grans institucions, i la UOC és una d'elles). El director de la peça teatral -que és la de la vida amb totes les seves facetes- ja està fent el càsting pels principals personatges. És urgent no quedar-se en un simple paper secundari. El títol de l'obra és el futur ja és present. No hi ha dubte que pot tenir un èxit clamorós. Quedar-se com un simple espectador pot ser més aviat contraproduent.

Decàleg digital

1) El canvi tecnològic és i serà accelerat, provocant grans canvis empresarials, econòmics i socials.

2) Hi haurà treballs que desapareixeran. Molts dels llocs de treball actuals seran realitzats per màquines. Hi haurà molts treballs que exigiran tenir competències digitals.

3) Es requerirà formació especialitzada en nous camps relacionats amb la nova tecnologia com la robòtica, la nova maquinària o l'anàlisi de dades.

4) La nanotecnologia obrirà portes a nous materials, respecte als quals els tècnics hauran de tenir una alta formació.

5) Els equips de seguretat informàtica hauran de tenir professionals propensos a adquirir nous coneixements per fer front als imparables reptes del *hacking*.

6) *Big data*, nanotecnologia, *Internet of things*, *cloud computing*, robòtica, etc., són algunes de les noves advocacions del present santoral tecnològic.

7) Els països que es mouguin amb una lenta dinàmica formativa o amb una formació ancorada al segle XX quedaran arraconats.

8) La miopia envers del present tecnològic i la manca de competència digital podrà ser castigada amb depauperació salarial o desocupació crònica.

9) Els professionals formats digitalment que contínuament vagin adquirint noves capes de coneixement seran els més perseguits.

10) Aquest decàleg es resumeix en que tots hem de ser competents digitals i millor si som experts digitals en algun àmbit. Per això cal seguir dos principis: cal estar actiu i no ser agarrat en l'esforç.